

ИВАН ТАКЕВ: УМЕРЕН ОПТИМИСТ СЪМ ЗА БФБ

03.02.2010г.

Иван Такев
Изпълнителен директор на БФБ-София АД

DARIKFINANCE.BG

ИНТЕРВЮИРАЩ: ГЕРГАНА МИХАЙЛОВА

Иван Такев е изпълнителен директор на Българска фондова борса и член на новоизбрания борд на директорите в пазарния оператор. Завършил е Финанси в Университета за национално и световно стопанство. Специализирал е в САЩ. Работил е в Комисията за финансов надзор, а от 2001 година е служител на БФБ.

- Още в първата седмица от избора на нов борд на директорите на БФБ финансовият министър Симеон Дянков събра институциите от капиталовия пазар в кабинета си, но новини от нея така и не бяха огласени. За какво се договорихте с КФН и Централен депозитар? Какво поиска министърът от вас и поехте ли някакви конкретни ангажименти?

Целта на срещата бе да се постигне координираност в по-нататъшните усилия на КФН, борсата и Централен депозитар АД по отношение на бъдещите им действия и проекти. От борсата и Централен Депозитар АД бе поискано в разумен срок да представят своите виждания относно най-приоритетните си задачи и цели. Тук бих искал да отворя една скоба и да кажа, че борсата и в момента има приета стратегия за развитие, но тя ще бъде актуализирана в най-скоро време, тъй като все пак е приета през първата четвърт на 2008 г., т.е. непосредствено преди местният пазар да усети сериозно финансовата криза. Въпреки всичко, голяма част от приоритетите са все още актуални, тъй като не са пряко свързани с кризата.

Друго, което също бе повдигнато като въпрос от финансовия министър в хода на срещата, бе подобряването на взаимоотношенията между институциите и свързаното с това прекратяване на съдебни спорове между тях.

- Ще бъдат ли прекратени съдебните дела с КФН? Какъв е техният брой?

В момента с КФН се води дело по обжалването на наложената принудителна

административна мярка, с която борсата бе задължена да извърши промени в правилника си, като по този начин отпадна възможността определени компании да бъдат делистнати поради непокриване на минимални критерии за ликвидност. Както стана ясно, едно от нещата, които г-н Дянков поиска на споменатата среща, бе прекратяване на съдебните дела между КФН и БФБ-София АД.

- Кога според Вас е реалистично да се реализира това, за което много се говори и то отдавна, а именно система за клиринг и сетълмент, която да позволи на инвеститорите по-широка търговия извън границите на българския пазар?

Според мен за настоящия момент е по-важно подобряването на клиринговите дейности да е насочено към местния пазар, тъй като е от решаващо значение както за възможността да се търгува на маржин и на късо, така и за наличието на нови видове инструменти, което е и един от основните приоритети. Например, без възможността за къси продажби на акциите от даден индекс не можем да говорим и за фючърс върху този индекс. Фючърс също така не е възможен и без ежедневното изравняване на откритите позиции, което също се извършва от клиринговата институция.

Разбира се, при положение, че бъдат извършени съответните промени на ниво клиринг и сетълмент, както и след изграждането на съответните връзки между отделните депозитари, е напълно резонно да бъде дадена възможност на местните участници да приключват в местния депозитар своите сделки, сключени с други инструменти на други пазари. Този процес е европейска практика, но би се случил само ако е свързан с по-ниски разходи за инвеститорите.

- Има ли към настоящия момент оферти за покупка на държавния дял от страна на стратегически инвеститори? Откъде е заявеният интерес досега?

Преди време от страна на няколко европейски борси и борсови обединения бе заявен интерес за покупка на 44-процентния дял на държавата. Към момента обаче не разполагаме с информация дали този интерес е все още актуален, както и дали няма нови кандидати. Все пак, трябва да се има предвид, че ако даден стратегически инвеститор има амбиции към този дял, то той следва да ги заяви официално към държавата, тъй като именно тя се явява продавач, а не борсата.

- Смятате ли, че кризата е подходящ момент за продажба на този дял?

Ако говорим за чисто финансовия ефект от продажбата, пазарната оценка на всяка една компания, а не само на борсата, по-времe на криза би трябвало да е по-ниска, вследствие на влошената икономическа среда. В миналото обаче станахме свидетели на това, че държавата не извърши няколко

стратегически продажби навреме, а постигната цена по-късно бе значително по-ниска. Освен това, ако се остави настрана цената, която би била постигната при подобна сделка, борсата изпълнява и други икономически функции, които също са важни, включително и за държавата и от тази гледна точка тя също има интерес от повишаването на ефективността на пазара, дори и да не е акционер в пазарния оператор.

- Какво, според Вас, е решението на проблема с нисколиквидните дружества на БФБ и най-вече с тези, които имат 0% free float?

Личното ми мнение продължава да бъде същото, а именно – борсата не трябва да става притегателно място за неликвидни компании и такива с нулев free float. Как обаче ще се процедира вбъдеще спрямо тях, тепърва ще бъде предмет на дискусия.

- Какви са прогнозите Ви за капиталовия пазар през тази година - очакват ли съживяване на търговията, ще има ли IPO-та, ще успее ли БФБ да излезе на печалба?

По отношение на търговията през тази година съм умерен оптимист, т.е. очаквам постепенно повишаване на активността на участниците, макар ликвидността като цяло вероятно ще си остане ниска. Това в много голяма степен зависи и от пазарните движения. Ако пазарът покаже, че е в състояние да поддържа умерено, но стабилно възходящо движение, то това със сигурност ще върне част от инвеститорското доверие, а оттам и ликвидността. Всъщност, подобна зависимост се наблюдава доста често на развиващите се спот-пазари – активността на участниците и възходящият тренд са пряко свързани. Разбира се, това оказва и влияние върху броя и размера на IPO-тата, като тук също смятам, че може би ще са повече от тези през 2009 г., като изключвам гореспоменатите нови компании с нулев free float. От ликвидността също зависи и финансовият резултат на БФБ-София АД, доколкото таксите за търговия са основен приходоизточник за всяка борса. Доколкото за финансовата 2009 г. се очаква резултат около нулата, то ако тези умерено оптимистични прогнози станат факт, то за 2010 г. борсата вероятно ще завърши с печалба.

